

Foto: Rie Neuch

Rasmus Nøjgaard
sognepræst i Sct. Jakobs Kirke
på Østerbro i København

Evangeliet er kirkens kraftværk, og gudstjenesten vores ladestation

Alt, hvad vi som kirke gør, bør have sit udspring i evangeliet. Når vi overhovedet skal have en kirke og kan overveje, hvad kirkens kerneopgaver er, så er det alene, fordi Gud i sin søn Jesus Kristus har åbenbaret sig som verdens frelser. Kristus henvender sig til os i ord og gerning, og vi svarer hans kald på tilsvarende måde. Som kirke må vi først høre, hvad Kristus siger og vil med os, førend vi selv kan handle. Sådan mødte Jesus selv sine samtidige,

Forholdet mellem gudstjenesten og gerningen er også en spænding mellem det individuelle, det at vi hver især hører og forvandles af evangeliet, og det fælles, det at vi er en menighed, der bærer budskabet videre i ord og gerning i håb om at forvandle verden. Evangelisk kristendom og gudstjenestefejrning lukker aldrig om sig selv og sin egen form, men er dialogisk og åben og inviterer omverdenen indenfor.

standelse. Både i dåben og nadveren er Guds levende ord, evangeliet, tilstede, og det styrker os og giver os nyt liv, både enkeltvis og som fællesskab. I dåben møder Kristus os og gør os til ét med sig selv, og i nadveren samles vi alle i et og samme fællesskab i Kristus.

Evangeliets universalitet, dåbens og nadverens inklusivitet

Det er karakteristisk for en evangelisk forståelse af sakramenterne, at de ikke er eksklusive, men inklusive. Her adskiller vi os som kirkesamfund til andre, der fastholder en eksklusiv sakramental virkelighed. Vi har forladt en tanke om, at vi uden dåb, bod og nadverfællesskab er udenfor Kristi fællesskab. I stedet har vi pålagt os selv Jesus' ord om, at han ikke er kommet for at frelse hellige, men syndere. Han helbredte de syge, gjorde blinde seende, lamme gående, spedalske raske, gav de sultne mad og drikke, ligesom han trøstede den sørgende og gav den fortabte nyt håb. Evangeliets universalitet kalder os ud i verden for barmhjertigt at komme den nødlidende til hjælp.

Derfor udelukker dåben og nadveren ingen som helst, men dåb og nadver inviterer alle indenfor i et levende og universelt fællesskab. Det kommer tydeligst til udtryk ved, at vi praktiserer et åbent nadverfællesskab med åbne nadverborde. På evangelisk vis tager Kristus imod enhver, der trænger. Vi udøver ikke kirketugt, og vi afkræver ikke en særlig forberedelse med bod og renselse, vi inviteres ikke i kraft af vores hellighed, men fordi vi hver især er et

Gudstjenestens opgave er med andre ord at skabe rum for undervisningen, missionen og diakonien i et sakramentalt fællesskab med dåben og nadveren som tydeligste symboler på vores kristne identitet. Det skal give os mod og styrke til at undervise, missionere og yde nødhjælp, der hvor der er brug for det.

sådan talte han til dem, delte vilkår med dem, og han sendte dem enten hjem eller ud i verden, for at også de kunne udøve kærlighedens gerninger dér. At være kirke er at lade evangeliet lyde og bære kaldet ud i verden.

Det første fællesskab var gudstjenesten

Lige siden de første menigheder samledes, var evangeliet, prædikenen, bønnerne, salmerne og indsamlingen i centrum, og op gennem hele den kristne kirkes historie har der været en tæt sammenhæng mellem at høre Guds ord og selv lade ordet give genklang.

Dåben og nadveren forvandler

Den evangelisk lutherske kirke understreger forholdet mellem det personlige og det kollektive ved at fastholde kirkens to sakramenter, dåben og nadveren. Apostlenes første menigheder samledes omkring dåben og nadverens måltidsfællesskab. Som Grundtvig digter det: 'Fra badet til bordet, springer Guds-ordet'. Dåben og nadveren formidler præcist forholdet mellem det individuelle og det kollektive, når dåben som et forvandringsritual gør hver enkelt af os til Guds børn, der samles omkring nadverens bordfællesskab der genfremkalder Jesus' liv, død og op-

Foto: Michael Rønne Rasmussen

"Dåben og nadveren bliver det tegn, vi kan leve på. Med påmindelse om dåbens og nadverens virkelige fællesskab får vi frimodighed til at gå ud i verden og udøve kærlighedens gerninger", skriver Rasmus Nøjgaard om folkekirkens sakramenter.

fejlbart menneske, der har brug for Guds nåde. Dåben kræver heller ikke barnets tilsagn og hellighed, for det er Gud der 'skænker syndernes forladelse ... han bevare din udgang og indgang fra nu og til evig tid'. Dåben og nadveren bliver med andre ord det tegn, vi kan leve på. Med påmindelse om dåbens og nadverens virkelige fællesskab får vi frimodighed til at gå ud i verden og udøve kærlighedens gerninger.

Gudstjenesten som sjælesorg og sendelse

Gudstjenesten har en særlig rolle at spille i det kristne liv, fordi den på en og samme tid giver ordet til Kristus, og lader hans ånd virke i os. Bøn og salmer samler og styrker os, så vi i bedste fald får sjælefred. Vi erfarer syndernes forladelse gennem nadveren,

og velsignelsen sender os styrket ud i verden i tillid til, at vi alle har berettigelse, plads og opgave i fællesskabet. Gudstjenesten etablerer et eget fællesskab, der er afgrænset af gudstjenestens forløb, liturgien, men det indre liv i gudstjenesten har også til opgave at sende os forvandlet ud af kirken. Derfor rummer gudstjenesten også en kristelig undervisning, diakoniens omsorg for den nødlidende og missionens evne til at lade ordet rodfæste sig i tro. Alle kirkens kerneopgaver er på den måde allerede til stede i gudstjenesten og styrkes gennem dåben og nadveren ved både at lade os være individuelt til stede samtidig med, at vi får del i et evigt fællesskab.

Når vi bygger kirke

Gudstjenestens opgave er med andre

ord at skabe rum for undervisningen, missionen og diakonien i et sakramentalt fællesskab med dåben og nadveren som tydeligste symboler på vores kristne identitet. Det skal give os mod og styrke til at undervise, missionere og yde nødhjælp, der hvor der er brug for det. Det er ikke overraskende, at der hvor nye menigheder skyder op, og der hvor nye boligkvarterer etableres, her er det første, vi som kirke gør, at samles til gudstjeneste dér, hvor vi kan få plads. Vi mærker intuitivt et behov for at lade Guds ord lyde på stedet og her række dåben og nadveren videre. Først derefter bygger vi kirke, og når der er menighed, samles vi om de øvrige vigtige og nødvendige opgaver. Men der hvor vi for længst har bygget kirke, og gudstjenesten lever, kan vi til gengæld med god grund fokusere på diakonien, missionen og undervisningen. Det ligger indbygget i gudstjenestens selvforståelse, at den sender os ud i verden for her at plante de træer, der skal bære fremtidens gode frugter.

Vævet sammen i gudstjenesten

Folkekirkens fire kerneopgaver, gudstjenesten, undervisningen, diakonien og missionen er hver for sig væsentlige og vigtige, men de er allerede vævet sammen i gudstjenestens indre forløb, og de har her en fælles grund at stå på. Det betyder også, at de hver for sig kan leve sit eget driftige og meningsfulde liv, men det kirkelige fællesskab vinder identitet ved at vide og erfare, at vi har et fælles åndedræt. Gudstjenesten er vores fælles udgangspunkt for en evangelisk samtale om vores fælles samvirke.

Form og udtryk er æstetiske former, der hver for sig formidler evangeliet, og derfor kan gudstjenesten og dens salmer, bønner og hele liturgiernes forløb godt variere og finde sit eget udtryk afhængigt af tid og sted. Det samme gælder undervisning, mission og diakoni, der hver for sig må afgøres af dets 'tid' og 'sted', de lokale ressourcer og muligheder for samvirke. Som kirke er det afgørende fremfor alt, at vi evner at formidle evangeliet, vække troen på syndernes forladelse, styrke kærlighedens fællesskab og sikre håbet for en fælles fremtid. ■